

Roata sorții A sors kereke I ròta le trajosqi

Spectacol în limba română supratitrat
Roma nyelvű előadás feliratozva

Pista – Sorin Sandu
Gizi – A. Kiss Andrea
Kraki – Tollas Gábor
Jimmy – Meszesi Oszkár
Mari – Törzsök Zsuzsánna
Margit – Sándor Ildikó Zsuzsánna(eh)
Dankó – Moca Rudy
Jankó – Mandin Mădălin

Participă / Közreműködik - Fazakas István, Zsigmond Aliz, Bugnár Zsolt(eh)
Vetési Orsolya, Korpos István, Szakács Izabella

Intrare liberă / díjmentes előadás

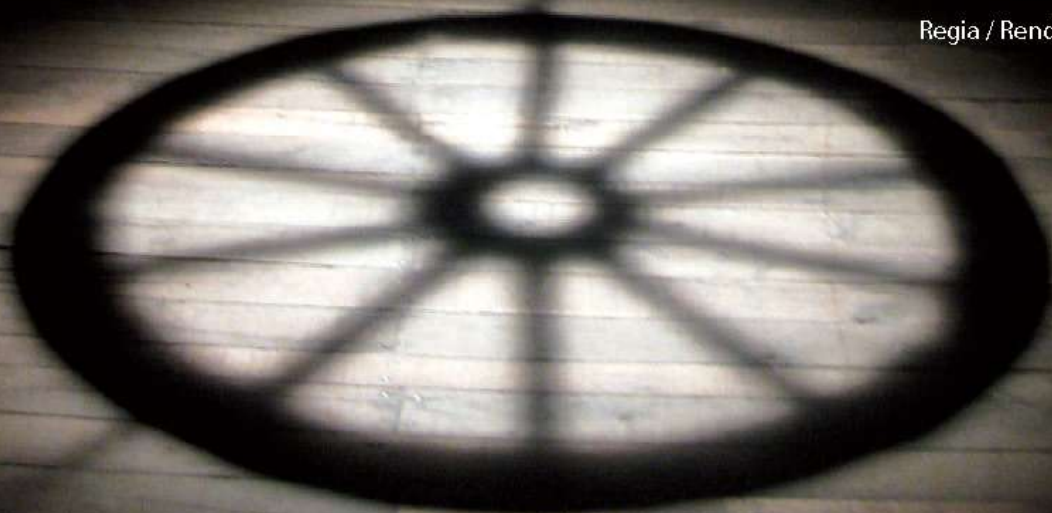
Coregrafie / Koreográfia - Varó Huba(eh)

Muzica / Zene - Moldovan Alex, Moldovan Elek, Moldovan Ovidiu

Traducere literară / Irodalmi fordítás - Gheorghe Cincă

Traducere scenică / Színpadi fordítás - Sorin Sandu

Regia / Rendezte - Fazakas S. Mátyás

Parteneri
Támogatók:

www.divers.org.ro

Spectacol - Előadás
November 15 Noiembrie 2011
18 ora & 20 óra

Teatrul Tamacisza Színház

În Bastionul Dogarilor din Cetate (lângă scena mare)

A Várban, a Kádárok Bástyájában (a nagy színpad mellett)

Asociația Divers, Asociația Culturală Tamacisza și STUDCARD Tîrgu Mureș derulează proiectul "Tradiții Rome la Rampă" sprijinit financiar de către Administrația Fondului Cultural Național.

Proiectul constă în punerea în scenă a unui spectacol de teatru în limba rromani pe baza obiceiurilor și tradițiilor rome din județul Mureș.

Teatrul a făcut apel de-a lungul timpului la izvoare tradiționale pentru a-și reînnoi și a integra gramatici culturale care țin de tradiție în forme teatrale noi, proaspete. Cultura și obiceiurile rome au fost prelucrate într-o mică măsură.

Prin spectacolul care are premiera în data de 15 noiembrie 2011, ora 18,00 și 20,00, la Teatrul Tamacisza din Bastionul Dogarilor, se dorește impulsivarea atenției publicului larg, dar și al profesioniștilor din sfera teatrală asupra bogăției obiceiurilor și tradițiilor rome și valorilor transferate deja sau care pot fi transferate către cultura mureșeană.

Distribuția / Szereposztás:

Pista - Sandu Sorin actor la Teatrul Masca din București și conducătorul Fundației Culturale Amphitheatrrom,

Gizi - A. Kiss Andrea actor la Teatrul Național din Tîrgu Mureș „Compania Tompa Miklós”

Kraki - Tollas Gábor -actor la Teatrul Național din Tîrgu Mureș „Compania Tompa Miklós”

Jimmy - Meszesi Oszkár - actor la Teatrul Național din Tîrgu Mureș „Compania Tompa Miklós”

Mari - Törzsök Zsuzsánna - Ansamblului Artistic Profesionist "Mureșul"

Margit - Sándor Ildikó Zsuzsánna - Ansamblului Artistic Profesionist "Mureșul"

Danko - Rudy Moca

Ianko - Mandin Mădălin – actor colaborator la Teatrul "Sică Alexandrescu » din Brașov

Echipa de figurație este alcătuită din studenții și dansatorii: **Fazakas István, Zsigmond Aliz, Bugnár Zsolt, Vetési Orsolya, Korpos István, Szakács Izabella** și tinerii voluntari romi ai Asociației Divers.

Spectacol pe un text original scris de **Madaras Orsolya**, eredeti szövege alapján.

Coregrafia / Koreográfia - Varó Huba(eh) - student la secția de coregrafie Universitatea de Artă Tîrgu Mureș.

Muzica Zene- Moldovan Alex, Moldovan Elek și Moldovan Ovidiu.

Regia / Rendezte Fazakas S. Mátyás

Traducere literară / Irodalmi fordítás - **Gheorghe Cinca**
Traducere scenică / Színpadi fordítás - **Sorin Sandu**

Informații suplimentare pot fi obținute la office@divers.org.ro, 0722-318605, persoană de contact Koreck Maria.

Piesa "Roata sorții" prezintă povestea a doi îndrăgostiți care se dezvoltă în cadrul stabilit de către o comunitate tradițională romă.

Este o poveste universală despre integrarea valorilor personale și cele ale comunității care se realizează prin sacrificiu, înglobând atât tradițiile ce aparțin comunității de origine cât și visele și aspirațiile pe care le-a dobândit personajul pe cont propriu.

Soarta celor doi se împletește cu momentul nașterii și al morții între care este prezentă dragostea și nunta. Soarta lor poate deschide o filă nouă pentru destinul comunității rome respectând tradițiile, alterând doar obiceiurile.

A sors kereke című előadás egy szerelmespár nem mindennapi történetét ábrázolja, amely a roma közösség kereteiben bontakozik ki. A történetben személyes és kollektív értékek ötvöződnek, amelyben szembe fordul egymással a közösség és az individuum.

A közösség a hagyományt erősíti, míg az individuum az egyéni álmokat és célokat testesíti meg. A kettő kiegyensúlyozása csakis áldozathozattal valósulhat meg. A két szerelmes sorsfordító történetébe beleszövődik

a születés, a házasság, a szerelem és a halál pillanata. Sorsuk új fejezetet nyithat a roma közösség jövőjében, hiszen egyfajta egyensúly valósul meg a tradíció tisztelete és az új értékrend, a változás elfogadása között.

"I róta le trajosqi" sikavel i paramisi duje terne kamlenqi, paramisi savi baröl and-o trujalipen/kontèksto jekhe romane tradicionàlo khetanipnasqo/komunitetaqo. Si jekh universàlo paramisi kaj lel and-o dikhipen o integrimos le zenutne thaj le khetane barvalimatenqoro, savo kerel pes na-lokhes, dikhindoj kathe vi e tradicie le komunitetaqere katar avel, thaj vi e sune kaj kerdä len pesqe korkoro o terno andar i paramisi. I phendli/sòrta le duje ternenqi khuvel pes le momentoça le ulimasqoro / le biandipnasqoro thaj le meripnasqoro, maškar savende dikhas o kamlipen thaj o biav, thaj dašti putrel jekh nevi patrin vaš o tràjo le romane komunitetaqo, diindoj pakiv le tradicien, thaj numaj paruvindoj cìrra e ačara/običèjura

A Sors Kereke

Madaras Orsolya

Szereplők

Jimmy – vőlegény, Kraki testvére - **Oszkár Meszesi**

Kraki –Mari, a terhes nő férje, Jimmi testvére - **Tollas Gábor**

Pista – Szerelmes Gizibe. Értelmiségi ember, kivált a közösségből és levetett néhány roma szokást. Visszatérhet a közösségbe, de nem fogadják be teljesen. Ezért nem kaphatja meg Gizit. - **Sandu Sorin**

Jankó – barát vagy rokon - **Rudy Moca**

Dankó – barát vagy rokon - **Mandin Mădălin**

Gizi – menyasszony - **Kiss Andi**

Mari –terhes nő, Kraki felesége - **Törzsök Zsuzsa**

Margit – barátnő, rokon- **Sándor Ildikó Zsuzsa**

Zenész - hegedű - **Alex Moldovan**

- harmonika - **Elek Moldovan**

Első jelenet

A cselekmény esküvői készülődéssel kezdődik: a menyasszony hajának befonása, öltöztetése, ajándék átadása, férfiak és nők ceremóniája.

Megkezdődik a lakodalom, a mulatozásban Pista nem vesz részt teljesen, ő egy picit más, mint a többi.

A menyasszony útjába aranypénzt tartanak, eléje egy tükröt, majd egy seprűt

Második jelenet

Pista – Szerencse kereke. Fortuna asszonya. Itt hagyta egyedül. Nem maradt semmim csak a bánatom. Szeretem ezt a nőt. Ó mennyire szeretem. Mit ér már az életem? Mást fog boldogítani,

mást fog szeretni, másnak fog gyereket szülni i... És én... itt állok ... egyedül. Hiába volt minden. Mire való a meglévő tudásom? Én már úgyszem lesznek boldog. Soha.

Kraki – Ne búslakodj testvér. Van még rányi , annyi mint egér a padlason.

Jankó – Szerencsés vagy, mert van lovéd. S ha lové van, a brant essen belé, akkor minden van.

Dankó – Igazat beszélsz Jankó testvér. És te is Kraki. Van pia, van hús. De csak akkor ha van lové.

Pista – Nem értitek ezt ti. Lehet pénzem bármennyi ... Gizi már nem lesz az enyém.

Jankó – Van még Gizi egy rakással. S ha nem Gizi akkor Sári. Mindegy csak mindzso legyen a lába közt.

Kraki – Gyere testvér. Menjünk vissza. Igyunk még. Az a legjobb gyógyszer.

Pista – Menjetek csak. Én még kinnt maradok.

Jankó – Nem úgy van az. Nem hagyunk itt az éjszakában.

Kraki – Gyertek na. Míg a primás húzza. Mullassunk, vagy mi a fene. Ott legalább nem hull a hó.

Pista – Mindjárt jövök én is.

Dankó – Nélküled egy lépést sem. Adj egy kortyotú

Pista – Menjetek, én felsétálok az öreg Tádé viskójához.

Kraki – Hát pedig az nem ajánlatos.

Dankó – Már nem olyan, mint régen volt.

Jankó – Jól beszélsz Dankó. Minden megváltozott, a brantt essen belé.

Dankó – Mióta Tádé meghalt, senki sem viselte gondját. Még a fennvaló sem.

Kraki – Teljesen elvadult még az odavezető út is.

Pista – Ne féltsetek. Valamikor úgy ismertem azt a helyet, mint a tenyeremet. Menjetek na, kiszellőttem a fejem, és jövök vissza.

Jankó – Pista! Te tényleg nem érted? Mióta Tádé meghalt, még az ösvény is eltűnt a föld színéről.

Dankó – És Tádé szelleme itt kísért bennünket.

Kraki – Átok ül a helyen testvér, a brantt essen belé.

Pista – Én kigyógyultam ebből a beteges babonából. Higgyétek el, nincs semmi értelme. És Tádé szelleme békén hagy minket.

Dankó – Ezek a te könyveid, testvér! Kimosták a fejedet ott a városban.

Kraki – Látod, ezért nem lehetett Gizi sem a tiéd.

Jankó – Muszáj volt neked kalap nélkül járni?

Dankó – Tudtad jól, hogy Gizi apjának ez a legfontosabb.

Pista – Hagyjátok már ezt. Mindig csak az évszázados tradíciókat emlegetitek.

Jankó – Jól van testvér. Látod hova jutottál. A rányi ezért nem lett a tiéd.

Dankó – Azt mondta az öreg, hogy aki megtagadja a fajtáját, annak nem jár Gizi.

Pista – Nagyon jól tudjátok, hogy én nem tagadtam meg senkit és semmit. Tanultam és mérnök lettem ennyiben különbözök tőlük.

Kraki – Ja ja testvér milyen nagy szavakat használsz. Oszt mit a fészkes fenét csinál egy mérnök?

Jankó – Azért én sem értem az öreget. Ennek sok lovéja lett.

Dankó – Tudod jól, hogy neki is van. Aranycsap, meg aranyfog. Minden kerül.

Pista – Tudom én, hogy az öregnek mi a baja. Nem tetszik neki, hogy úgymond kiléptem a közösségből. Lehetnék lókupec meg kereskedő vagy akármi, nem érdekelné... De így nem vagyok méltó a lányához. Pedig Isten bizony nem tagadom meg a fajtámat. Mindenhol büszkén vállalom, hogy cigány vagyok.

Kraki – Vállalod ...de ez nem elég. Tápos lettél.

Dankó – Olyannyira, hogy meg sem merted szöktetni a rányit.

Pista – Nem vagyok én olyan ember.

Jankó – Na látod testvér erről beszélek. Már nem vagy olyan mint mi.

Kraki – Másképp gondolkozol.

Jankó – Gyertek forduljunk vissza. Egyre sűrűbben havazik.

Dankó – Itt állunk egy száll semmiben.

Kraki – Az asszony azt mondta, hogy ma szülni fog.

Jankó – Azt ő honnan tudja?

Kraki – Hát nagyon fájtatta az előbb a derekát. Haza kell vigyem.

Pista – Jól van. Gyertek forduljunk vissza.

Dankó – A szentségít merre van a vissza?

Jankó – Az orromat azt látom, de egyebet nem a brannt essen belé.

Pista – Kövessük a lábnyomainkat. Amerre jöttünk, arra megyünk.

Kraki – Itt már nincs semmi nyom.

Dankó – Csak nem tévedtünk el!

Jankó – Pedig nagyon úgy néz ki.

Kraki – Az asszonyt haza kell vigyem.

Pista – Haza visszük, ne aggódj. Csak éppen tudnám, hogy...

TÁNC – Útkeresés.

Pista – Hideg van.

Kraki – Kurvára hideg van.

Jankó – Eltévedtünk. A brannt essen belé.

Dankó – Testvér. Itt kell ülljünk reggelig.

Pista – Megfagyunk.

Jankó – Itt fogunk megmurdálni.

Kraki – Én haza kell vigyem az asszonyt.

Pista – Kitalálunk valamit.

Dankó – Mit a fészkes fenét találunk ki? Itt állunk és azt sem tudjuk, hogy melyik a jobb kezünk. Na, most vedd elő a tudást. Erre nem tanítottak a városban?

Pista – Most csúfolkodsz?

Jankó – Testvér. Ne kapd fel a vizet. De tényleg megfagyunk itt reggelig.

Dankó – A nagyapám mesélte, hogy egyszer eltévedtek a nagy hóban. Vermet ástak és reggelig ott ültek.

Pista – Azt hiszem, hogy ez a legokosabb megoldás.

Kraki – Legokosabb megoldás? Hogy ti milyen okosak vagytok mind! Én haza kell vigyem az asszonyt.

Pista – Most az a legfontosabb, hogy túléljük az éjszakát. (a kezével kaparni kezdi a talajt)

Jankó – A brannt essen belé. (keres egy fadarabot szerszámnak és ő is el kezd ásni.

Dankó – Ha nincs más választás... (ő is keresgél, majd dolgozni kezd)

Kraki – Én nem maradok itt! Az asszony...

Jankó – Az asszony jó helyen van. Melegben...

Dankó – Az már igaz. Úgyis nélküled fog szülni.

Pista – Gyere Kraki , segíts te is. Legalább egy picit kimelegszel.

Dankó – Ha látnám a csillagokat...megmutatnák az utat.

Pista – (csipkelődve)Te még mindig a csillagokat olvasod?

Dankó – Nem lehet mindenki professzor.

Pista – Én sem vagyok professzor.

Jankó – De valami olyansmi.

Kraki – Te Jankó, hogy lett neked jogositványod? Olvasni sem tudsz...

Jankó – Tud a fiam, sőt az unokáim is... még a leányka is.

Dankó – És akkoriban jó idők voltak. Még volt becsületünk.

Kraki – Akarod mondani lovéd.

Dankó – Egyre megy.

Jankó – A brannt essen belé.

Kraki – Nehéz ma a cigánynak.

Dankó – Ha nincs melód az a baj, ha melózni akarsz nem kellesz.

Jankó – A segély kevés és a nagy tömeg még ezt is sajnálja tőlünk.

Pista – Nem a tömeggel van baj. Mindenért a szociálpolitika hibás. Távol vagyunk még az elképzelt esélyegyenlőségtől.

Dankó – (gúnynal) Na Pista mit akarsz most itt a veremben? Nem értjük mi ezeket a szavakat.

Jankó – Én csak annyit értek ebből az egészből, hogy vannak esélyesek és esély nélküliek.

Kraki – És ezzel a bélyeggel születünk.

Pista – Ez nem teljesen igaz. Látjátok? Én akartam és...

Jankó – (belevág a szavába) Akartad, akartad! Ha nem lett volna az a plébános...te is itt lennél... A veremben...

Pista – Mint látod...(szétnéz) Vajon mennyi van még reggelig? Már nem érzem a lábam.

Kraki – Kurva hideg lett hirtelen.

Dankó – Nem bírjuk ki reggelig.

Pista – Kibírjuk. Hé Jankó (megrázza) nehogy elaludj. Lelassul a vérkeringésed és idefagysz.

Jankó – A brannt essen belé. Alig tudom mozgatni az ujjaimat.

Harmadik jelenet

(Gizi, Mari, Jimmy, Margit. Mari vajúdik.)

Gizi – Muszáj elindulnunk.

Mari – Kraki nélkül egy tappodtat sem.

Gizi – Nem várhatunk. Most már mindjárt jön a gyerek.

Mari – Hol lehet ez az ember?

Gizi – Ilyenek ezek a férfiak. Bezzeg fel tudnak csinálni. Oszt otthagynak. Jobb lenne ha most azonnal elvinne Jimmy a kórházba.

Mari – Hogyne. Más férjével nem megyek szülni.

Negyedik jelenet

(Ismét veremnél: Dankó, Kraki, Pista, Jankó. Elbóbiskoltak. Dankó összerезzen)

Dankó – Azt a hétszentségit! Egészen megfagytam.

Pista – (ébredszik a hangra) Jaj Istenem! Nem érzem a végtagjaim. (Ránéz Dankóra) Mind elaludtunk? Kraki, Jankó ébredjetek!

Dankó – Testvér! Ez nem vicc. Egyáltalán nem az.

Pista – Kraki, Jankó mozduljatok!

Jankó – (felébred)A brannt essen belé. Mi van?

Ötödik jelenet

(Gizi, Mari, Margit)

Gizi – Mari! Mennünk kell.

Mari – Nem és nem.

Margit – Ez a baba perceken belül kinn vann.

Mari – Kraki nélkül nem.

Hatodik jelenet

(Pista, Dankó és Jankó melegítik, maszirozzák Krakit és közben mindenfélét kiabálnak)

Pista – Ébredj fel Kraki.

Dankó – Testvér, ne aludj.

Jankó – Hé, hallod? Ébredj már fel!

Hetedik jelenet

(nagy a sürgés-forgás a nőknél, vizet tesznek fel melegedni, olajat készítenek elő stb.)

Gizi – Új hold van.

Margit – Ez nem jó. Húzd be a függönyt, hogy ne nézze a gyereket.

Gizi – Mari szuszogj nagyokat.

Nyolcadik jelenet

(a férfiak)

Pista – Szuszogj Kraki!

Dankó – Nem vesz levegőt.

Jankó – Már nem hull a hó. Haza mehetünk.

Pista – Kraki! Vár az asszony!

Dankó – A hold mutatja az irányt. Gyerünk Kraki, ne aludj!

Jankó – Testvér! Ez meg se moccan.

Pista – Meghalt!

Kilencedik jelenet (a nők)

Margit – Megszületett!

Tizedik jelenet

(A férfiak. Kiemelik Krakit a veremből elindulnak.)

Tizenegyedik jelenet

Dankó – Jimmy! Jimmy! Baj van.

Jimmy – Mi a baj? Hol van Kraki?

Dankó – Kraki... Kraki...

Jimmy – Megszületett a fia. Érted? Nagybácsi lettem.

Dankó – Kraki... Megfagyott!

Gizi – (éppen kilép, meghalja az utolsó mondatot) – Jimmy!

Jimmy – Kraki! (Jimmi meglátja Pistát, gyűlölettel ránéz, meg szeretné ütni, de Pista elkapja a kezét) – Te vagy a gyilkosa! Te...te...(bemeleg a holttesthez)

Pista – (felsegíti Gizit) Így bánik ez veled?

Gizi – (sírva) Miért te hogy bánsz? Tudod jól, hogy én téged akarlak.

Pista – Tudom.

Gizi – Érted mindenre képes lennék! De te... Te erkölcsös! Igazuk van ezeknek! Te városi! Te tápos! Te értelmiségi! (hangosan zokog)

Pista – Gizi! Én nem léptem ki ebből a közösségből. Csak mások festik ezt rólam. És ti el is hiszitek.

Gizi – Értelmetlen szavak! Tettek kellenek. Érted? Tettek.

Pista – Engem valami vagy valaki, magam sem tudom... kihúzott innen. De éppen csak annyira, hogy megtapasztaljam: valóban létezik másság. És most megint érzem azt a valamit vagy valakit... Folyton kísért ... és húz vissza.

Gizi – Nem Pista. Te már nem leszel közénk való. Nincs vissza.

Pista – A kerék folyton forog. Nincs megállás. Attól, hogy innen kiléptem nem lettem kevesebb.

Gizi – Valóban több lettél. De csak a magad számára.

Pista – Gizi! Döntöttem! Elviszlek.

Gizi – Akarod mondani megszőktetsz?

Pista – Vér vízzé nem válik. (felkapja Gizit és elfut vele)

Roata destinului

Madaras Orsolya

Jimmy – Mirele, fratele lui Kraki - **Meszesi Oszkár**

Pista – O iubește pe Gizi. Om educat, s-a desprins din comunitate. Comunitatea din care provine nu îl mai respectă într-u totul deoarece a renunțat la unele obiceiuri și tradiții române. Nu este exclus dar nici nu mai este considerat de-al lor. Din această cauză nu s-a putut căsători cu Gizi. – **Sandu Sorin**

Kraki –Fratele lui Jimmy soțul lui Mari – **Tollas Gábor**

Jankó – Prieten sau rudă. - **Moca Rudy**

Dankó – Prieten sau rudă. - **Mandin Mădălin**

Gizi – Mireasă - **Kiss Andi**

Mari – soția lui Kraki – însărcinată gata să nască. - **Törzsök Zsuzsa**

Margit – Prieten sau rudă. - **Sándor Ildikó Zsuzsa**

Muzica - vioară - **Alex Moldovan**

- harmonika - **Elek Moldovan**

Scena1

Nunta lui Jimmy și Gizi. Ritualul nu este arătat explicit, doar stilizat, mișcări coreografice, se insistă pe: înțelegerea dintre socrii, schimbarea hainelor, despletirea și împletirea părului, obiectele puse în calea miresei (oglinza, banul și mătura) oferirea cadourilor.

Scena2

Toată lumea petrece la nuntă mănâncă și dansează.

Încet încet Pișta se detașează de lumea care petrece, nu se regăsește într-u totul în ceea ce se întâmplă.. Este singur, supărat și nemulțumit. Are în mână o sticlă de băutură dar nu este beat.

Scena3 – Pișta în avanscena, în fundal petrecerea se stinge gradat până la apariția lui Kraki Jankó și Dankó

Pișta – Roată a destinului! Zeiță a sorții, Fortuna, M-ai lăsat singur. Nimic nu mi-a rămas decât necazul.

Iubesc femeia aia... o cât o iubesc... Ce rost mai are viața mea acum? O să-l facă fericit pe celălalt...o să-l iubească pe celălalt, o să îi facă copii lui. Și eu... stau aici singur... Totul a fost în zadar. La ce îmi folosește toată știința mea? Nu, eu nu o să mai gust fericirea. Niciodată. (*Începe să cânte un cântec trist de dragoste și dor. Începe să danseze. În fundal se sting ușor zgomotele petrecerii Jankó și Dakó observă că lipsește Pișta îl cheamă și pe Kraki și îl găsesc cântând și dansând. Se alătură lui Pișta în dansul lui și cântă împreună cu el.*)

Kraki – Nu fii trist frățiore femeii sunt atâtea câți șoareci sunt în podul casei.

Jankó – Să știi că tu ești norocos frățiore, ai lovele și dacă ai bani, dracu' să-i ia de bani, atunci ai de toate.

Dankó – Bine zici tu Jankó și tu ai dreptate măi Kraki. Este de băut este de mâncat, da, dar doar dacă sunt lovele.

Pișta – Voi nu pricepeți pot să tot am vălătuci de bani da' pe Gizi nu am s-o mai am.

Jankó – Ei, ei... mai sunt grămmezi de Gizii și dacă nu de Gizi atunci de Șari. Numa între picioare să fie femeie.

Kraki - Haide frate să mergem înapoi , să mai bem ceva ăsta e cel mai bun medicament.

Pișta – Mergeți voi, eu mai rămân un pic aici afară.

Jankó – Nu merge așa așa de simplu. Nu te putem lăsa așa... singur în noapte

Kraki – Haideți odată cât mai cântă primașul. Să ne distrăm ce mama dracului. Înăuntru măcar nu ninge.

Pișta – Vin și eu în curând.

Dankó – Făr tine nu facem nici un pas. Dă-mi și mie o dușcă. (*la sticla de la Pișta bea după care o dă roată la ceilalți, toți beau*)

Pișta – Voi duceți-vă eu am să urc pân' la bordeiul bătrânului Tade.

Kraki – Na... asta nu e de recomandat.

Dankó – Nu mai e așa cum a fost.

Jankó – Bine zici Dankó. Toate s-au schimbat să le ia dracu.

Dankó – După ce a murit bătrânul Tade nimeni nu a mai purtat de grijă locului acela nici măcar ăl' de sus.

Kraki – S-a umplut de buruieni până și poteca ce ducea până acolo.

Pișta – Nu vă faceți griji pentru mine. Cândva cunoșteam locul acesta ca în palmă. (*vede că nu se mișcă nici unul*) Mergeți, eu mă răcoresc un pic și vin după aceea. (*Pornește încet ceilalți îl urmează*)

Jankó – Pișta tu chiar nu înțelegi? De când a murit Tade pân' și cărarea a dispărut de pe fața pământului.

Dankó – Și ne bântuie și sufletu lui Tade.

Kraki – Locu' acela-i blestemat, la dracu.

Pișta- Fraților eu m-am lecuit de poveștile astea. Să știți că nu au nici un rost și să mai știți că sufletu' lui Tade o să ne lase în pace.

Dankó – Vorbesc cărțile din tine frățioare. Ți-au spălat ăștia creierii în oraș.

Kraki – Vezi de asta nici Gizi nu poa' să fie a ta.

Jankó – Trebuia neapărat să umbli fără pălărie?

Dankó - Știi foarte bine că pentru tatăl lui Gizi acesta este cel mai sfânt lucru.

Pișta – Lăsați-mă cu astea. Toată ziua nu vorbiți decât de tradițiile noastre milenare.

Jankó – Bine frate, bine, da' tu vezi unde ai ajuns? Și nu uita, de asta nu ai tu fata.

Dankó – Bătrănu' o zis că cine se dezice de neam se dezice și de fata lui.

Pișta - Știi foarte bine că nu m-am dezis de nimic. Am fost la școală, am învățat, acum sunt inginer, asta e singura diferență între noi.

Kraki – Ai ai frate dar ce cuvinte alese... și poți să îmi spui și mie ce face exact un inginer, la dracu?

Jankó – Ce e drept eu nu îl prea înțeleg pe bătrân. Are lovele la greu.

Dankó – Ei, știi că nici bătrânul nu duce lipsă, dinți de aur... pahare de aur... găsești de toate.

Pișta - Știu eu care e problema bătrânului. Nu îi place că... cum se spune, am ieșit din comunitate. Puteam să fiu geambaș sau vânzător la piață că nu îi păsa. Dar așa vezi doamne nu mai sunt vrednic de fata lui. Dar mă vede Dumnezeu că eu nu mi-am dezis neamul. Peste tot am fost mândru că sunt țigan.

Kraki – Esti mândru, ești mândru, dar asta nu e de ajuns ai devenit un orășean... gagiu...

Dankó – Atât de orășean(ășa de gagiu) că nici nu ai avut curajul să furi fata.

Pișta – Nu sunt eu genul acela de om.

Jankó – Uite exact despre asta vorbesc! Nu mai ești ca noi.

Kraki – Gândești altfel

Jankó – Eu zic să ne întoarcem, ninge din ce în ce mai tare.

Danko – Stăm aici degeaba în pustiu.

Kraki – Femeia spunea, că ea simte, o să nască azi.

Jankó - Da' ea de unde știe când naște?

Kraki – O durea tare mijlocu' adineauri. Trebuie s-o duca acasă.

Pișta – Bine, să mergem înapoi.

Dankó – Oii pe toți sfinții pe unde este înapoi?

Jankó - Nasu' mi-l vad da' nimic altceva.. să-l ia dracu.

Pișta – Urmele pe care am venit, călcăm pe ele, pe unde am venit, pe acolo ne întoarcem. (*pornesc*)

Kraki – Aici nu mai sunt nici un fel de urme.

Danko – Că doar nu ne-am rătăcit?

Janko – Se pare că cam da.

Kraki – Trebuie să duc femeie acasă.

Pișta – O ducem acasă nu îți fă griji. Numai să îmi dau seama... (*se scarpină în cap*)

Dans – Căutarea drumului

Kraki – E tare frig băgami-as.

Jankó – Ne-am rătăcit s-o ia dracu.

Dankó – Frate tre' să stăm aici pân' dimineață.

Pișta – O să înghețăm.

Jankó – Aici ne dăm duhul.

Kraki – Eu tre' să duc femeia acasă.

Pișta – Găsim noi ceva.

Dankó – Ce să găsim băgamea-aș zi? Stăm aici și nici nu știm care-i dreapta și care-i stânga, no acum arată ce știi! Sau despre asta nu ai învățat în oraș?

Pișta – Îți bați joc de mine !?

Jankó – Frate, acu' nu tre' să facem spume sau ceva, da chiar înghețăm până dimineață!

Dankó – Mi-o zis bunicu că odată s-au rătăcit era zăpada mare. Au săpat o groapă și au stat acolo până dimineață.

Pișta – Cred că e cea mai bună soluție până acum.

Kraki – Cea mai bună soluție!? Bine că sunteți voi deștepți! Eu tre' să-mi duc nevasta acasă.

Pișta – Deocamdată cel mai important e să supraviețuim în noaptea asta. (*începe să scurme pământul cu mâinile*)

Jankó – Să-l ia toți dracii (*caută o bucată de lemn și scurmă și scurmă pământul cu ea*)

Dankó – Dacă nu am de ales... (*caută și el o unealtă după care se apucă de lucru*)

Kraki – Eu nu pot să rămân... femeia...

Jankó – Femeia ta e la bine. E la căldură.

Dankó – Că bine zici. Și oricum ea o să nască fără tine.

Pișta – Hai Kraki ajută-ne și tu, măcar te mai încălzești un pic.

Dankó – Dacă aș vedea stelele, ele ne-ar arăta drumul.

Pișta – (*ironic*) Tu tot numai stelele le citești?

Dankó – Da nu putem să fim toți domni profesori...

Pișta – Nici eu nu sunt profesor.

Jankó – Doar ceva asemănător.

Kraki – Măi Jankó cum de ai tu carnet? Tu nici să citești nu știi..

Jankó - Știe băiatu' și știu și nepoții chiar și fetița.

Danko – Atunci erau vremurile bune. Aveam respect.

Kraki – Vrei să spui lovele.

Dankó – Nu-i tot una?

Jankó – S-o ia dracu.

Kraki – Îi greu în ziua de azi la țigan.

Danko – Dacă na-i serviciu nu e bine și dacă vrei servicii nimeni nu te ia.

Janko – Ajutorul e puțin și la mulți le pare rău că îl dă statu' pe țigani.

Pișta – Nu cu cei mulți este problema, e vorba de politici sociale, suntem încă departe de egalitatea de șanse despre care se vorbește.

Dankó – (*ironic*) Ce vrei Pișta ne ții lecții aici în groapă? Nu am înțeles nimic din ce ai spus.

Jankó – Eu am înțeles că sunt unii cu șanse și unii fără șanse...

Kraki - Și ne naștem cu semnul acesta în frunte!

Pișta – Asta nu e chiar adevărat! Uite eu am vrut și...

Janko (*nu îl lasă să termine*) Ai vrut, ai vrut! Dacă nu era popa ăla... erai și tu aici... în groapă cu noi...

Pișta – După cum vezi... (*se uită în jur*) Oare cât mai e până dimineață? Nu îmi mai simt picioarele.

Kraki – S-a făcut tare frig deodată

Dankó – Nu o să rezistăm până dimineață

Pișta – O să rezistăm. Hei Jankó (îl scutură) să nu adormi! Ți-se încetinește circulația și mori aici.

Jankó – S-o ia dracu. Aproape că nu îmi pot mișca degetele.

Scena 4 (*Gizi, Mari, Jimmy, Margit. Mari este în travaliu. Replicile care urmează nu sunt dialog ci mai degrabă propoziții care rup coreografia și dansul actorilor. Dansul și coreografia exprimă travaliul, așteptarea, neliniștea., etc.*)

Gizi – Trebuie să plecăm!

Mari – Fără Kraki nu fac nici un pas!

Gizi – Ce să mai așteptăm nu vezi ca vine copilul!

Mari – Unde poate fi bărbatul ăsta?

Gizi – Așa-s bărbații ți-o pun și apoi te lasă să te descurci singură.

(*intră Jimmy și Margit*)

Jimmy – Am sosit...

Margit- (îl dă la o parte pe Jimmy) Tu pleci de aici, aici nu e loc pentru bărbați.

Gizi - Cel mai bine ar fi ca Jimmy să te ducă acum la spital.

Mari – Nuuu. Nu mă duc să nasc cu bărbatul alteia.

Scena 5 (în groapă Dankó, Kraki, Pișta, Jankó. Au așipit, Dankó se scutură)

Dankó – Ai... pe toți sfinți! am înghețat de tot.

Pișta – (se trezește la auzul vocii lui Dankó) Vai Domne, nu îmi mai simt nici mâinile nici picioarele.
(se uită la Dankó) Am adormit cu toții? Kraki Janko treziți-vă.

Dankó – Frate asta nu-i de glumă da' nici un pic.

Pișta – Kraki, Jankó mișcați-vă!

Jankó – (se trezește) La dracu ce se întâmplă?

Scena 6 (Gizi, Margit, Jimmy)

Gizi – Mari! Trebuie să mergem!

Mari – Nu, nu și nu !

Margit – Copilul se poate naște în orice minută.

Mari – Fără Kraki nu mă duc.

Scena 7 (Pișta, Dankó și Jankó îl frecționează pe Kraki să îl încălzească, strigă la el)

Pișta – Trezește-te Kraki!

Dankó – Frate nu dormi!

Jankó – Mă auzi? Trezește-te o dată!

Scena 8 (Agitație mare între femei, se aduce apă caldă, pregătesc uleiuri)

Gizi – E lună nouă.

Margit – Asta nu e bine. Trage perdeaua să nu se uite la copil.

Gizi – Mari respiră adânc...

Scena 9 (*bărbați în groapă*)

Pișta – Respiră Kraki!

Danko – Nu mai respiră.

Janko – Nu mai ninge, am putea să plecăm acasă.

Pișta – Kraki te așteaptă femeia!

Danko – Luna ne arată drumul, Hai Kraki, hai nu dormi.

Janko –Frate ăsta nu se mișcă deloc.

Pișta – A murit.

Scena 10 (*femeile*)

Margit – S-a născut,

Scena 11

Bărbații îl ridică pe Kraki din groapă și pornesc spre casă.

Scena 12 (*acțiunea este împărțită în două planuri, într-o parte femeile se învârt în jurul copilului nou născut, iar în partea cealaltă bărbații stau în jurul mortului, Jimmy între cele două, Danko se apropie de Jimmy*)

Dankó – Jimmy Jimmy e necaz mare!

Jimmy – Ce necaz? Unde-i Kraki?

Dankó – Kraki... Kraki...

Jimmy – Soția i-a făcut un băiat, sunt unchi înțelegi?

Dankó – Kraki... Kraki a înghețat.

Gizi – *(intră și aude ultima propoziție se apropie de Jimmy)* Jimmy!

Jimmy – *(O dă la o parte pe Gizii ea cade, urlă, se apropie Pișta)* Kraki!!! *(Îl vede pe Pișta, se uită la el cu ură vrea să îl lovească dar Pișta îi prinde mâna.)* Tu ești ucigașul... Tu... tu... *(intră la mort împreună cu Dankó)*

Pișta - *(o ajută pe Gizi să se ridice)* Așa se comportă cu tine?

Gizi – *(plângând)* De ce? Tu cum te porți? Știi bine că eu pe tine te-am vrut!

Pișta – Eu știu asta.

Gizi – Eu aș fi în stare de orice pentru tine. Da' tu... ești un om moral! Au dreptate ăștia, ești un orașean un gagiu! Intelectualule! *(plânge puternic)*

Pișta - Eu nu am ieșit din comunitate numai ceilalți spun asta despre mine... și tu crezi asta.

Gizi - Vorbe goale! Fapte ne trebuie! Înțelegi? Fapte!

Pișta - Pe mine cineva sau ceva, nici eu nu știu... m-a tras afară de aici. Dar numai atât cât să văd că este și o altfel de lume. Și acum simt iar acel ceva sau cineva... În permanență mă bântuie... și mă trage înapoi aici.

Gizi - Nu Pista! Tu nu te mai potrivești între noi. Nu mai este înapoi.

Pista- Roate se învârtte continu. Nu rămâne pe loc. Dacă am ieșit de aici, nu sunt mai puțin om decât ești tu.

Gizi - Nu e adevărat te-ai făcut mai mult... ești mai învățat și aici nu ai ce face cu învățătura ta.

Pișta – Gizi eu m-am hotărât! Eu te duc de aici.

Gizi – Vrei să spui că mă furi?

Pișta – Sângele apă nu se face! *(o ia pe Gizi și iese din scenă)*

Traducerea și adaptarea în limba română Fazakas S. Mátyás

I róta le trajosqi

(Traducere si adaptare text in limba rromani:

Sorin Aurel SANDU)

Jimmy – O zamutro, phral e Krakieça.

Pišta – Kamel e Gizia. Manus siklo, inklisto andar i komuniteta. Lesqi komuniteta ni maj del les pakiv, ni maj respektisarel les sastes, kaj dină rigate andar pesqo trajo nesave ačara/obicjură thaj tradicie rromane. Na-j čudino avri, ta ni maj si diklo sar jekh lenqoro. Andar kado ni daštisalo te lel rromni le Gizia.

Jankó – Amal vaj njamo

Dankó – Amal vaj njamo

Mari – E Krakiesqi rromni, phari/khamni, gata te lothöl / te biandel

Margit – Amalin vaj njamo

Scena 1

O biav le Jimiesqoro thaj le Giziaqoro. O rituàlo na-j sikavdo sastes, numaj stilizime, si koregrafia, lel pes and-o dikhipen maj but: o xatãripen maškara e xanamika, o paruvipen le urãvimatenoqoro, o puteripen thaj o khuvipen e balenoqoro (ćungră), ol bută thode anglal i bori (i dikhvalin/glinda, o lovo thaj i šulav), o diipen le lovenoqoro thaj avre butënoqoro.

Scena 2

Durutno plano le scenaqoro. Savorri lumă kerel pesqi voja k-o biav, xat thaj khelel.

Lokhes astare. O Pišta durãrdol e lumătar savi kerel pesqi voja thaj na-j lesqe mišto pal kodo so si kothe. Si korkoro, xolãriko thaj bibaxtalo. Si les and-o vast jekh vojãga piimaça, tan a-j mato.

Scena 3 – *O Pišta and-i angliscena, and-o durutno plãno o biav sis a maj tikno zikaj avel o Kraki, o Janko thaj o Danko.*

Pišta: O, baxt!ona mirre trajosqi, meklãs man korkorro. Sã so ačhilo man si i dukh..

Kamav kodole zuvlă'... O, Devla, sar kamav la'!... Sostar te maj zivav akana? Kam kerel baxtalo okolaveres... ćajlöl les, kam kerel lesqe xurde. Thaj me... bešav kathe korkorro... Să sas khanćeste. Soste si laćho sa mirro zanipe'? Na, me n-aştik te maj ovav baxtalo. Nijekhvar. *(başvel jekh dukhamni gili kamipnasqi. Astartöl te khelel. And-o durărdo-plàno şunen pes lokhes ol gilă katar o biav. O Janko thaj o Danko dikhen ke o Pišta nanaj, akharen te le Krakies thaj arakhen le Piştas zilăbindoj te khelindoj. Aven paş-o Pišta ande lesqo khelimo' thaj zilăben leća)*

Kraki: Mek i xoli, phralorre!a, si zuvlă sode kames pe kadi lumă.

Janko: Te zanes ke tu san baxtalo, phral!a: si tut love thaj kana si tut love, del o beng an' lende, si tut să so kams.

Danko: Mišto phenes, mo, Janko, thaj vi tut si tu' ćacimos, Kraki. Si pimos thaj xamos numaj kana si love.

Pišta: Tume na xatären... Şaj te-oven man gone lovenqere, numa' so i Gizi na-j mirri...

Janko: E... maj si but sar i Grizi... Thaj kana na-j sar i Grizi, si sar i Şari... Numaj zuvli te ovel.

Kraki: Av, phral!a, te zas amenqe palpale, te maj pias vareso, kado si o maj laćho drab.

Pišta: Şan tume, me maj aćhav ćirra avri.

Janko: Na, na-j kadă, naşti mekas tut korkorro avri e reki.

Kraki: Aven, te zas zikaj maj dilăbel o lautari, te pias 'aj te khelas. Andre barem na del iv.

Pišta: Şan, akana avav te me.

Danko: Bi tirro na zas khatinende. De man' te piav. *(iel te piel katar o Pišta, pala' kodo del vi okolavere, pien savorre)*

Pišta: Şan tume, me kamav te zav zi k-o kherorro le phure Tadesqoro.

Kraki: Na... na-j mišto te keres kado.

Danko: Ni maj si sar sas varekana.

Janko: Mišto phenes, Danko, să paruvdilo othe, del o beng an' leste.

Danko: Dekana mulo o phuro Tade, khonik namaj sas ande kodo than... Nić o guglo Del.

Kraki: Barili i ćar zi k-o maşkar po dromorro savo ingerel othe.

Pišta: Na daran vaş mande. Varekana prinzaravas mišto kodo than *(dikhel ke nijekh na kherel jekh phird)*. Şan tume, me aćhav te şużarav jekh ćirra murri godi thaj pala' kodo avav. *(şal lokhorres, okolaver aven pala' leste)*

Janko: Mo, Pišta, tu na xatãres? Dekana mulo o phuro Tade, vi o dromorro xasardilo opral kadi phuv.

Danko: Thaj o gŕ le Tadesqoro phirel palal amende.

Kraki: Kodo than si dino armanja, murro phral.

Pišta: Čhavale, me som ćajlo kasave paramiċendar... Kadala na-j ćaciċmata, thaj te zanen ke o gŕ le Tadesqoro kam mekel amen.

Danko: E lila andar tirro ţero dumazinen, mirro phral, na tu. Čhudine tirri godŕ avri andar o ţero kothe and-o foro.

Kraki: Dikhes, anda' kado i Grizi na-j tirri.

Janko: Sostar kampelas tuqe te phires bi stadãqoro?

Danko: Žanesas ke vaŝ o dad le Gizjaqoro kadi si i maj bari butŕ!

Pišta: Miken man kadale butċnċa, seko dċs numaj pala'tumare purane tradicie dumazinen.

Janko: Miŝto, murro phral, miŝto, da' tu dikhes kaj areslãn? Thaj na bister, anda kado i ċhej na-j tirri.

Danko: O phuro phendãs ke kon durãrdŕl pesqere nãmostar, durãrdŕl vi lesqere ċhejatar.

Pišta: Miŝto zanen ke na durãrdilŕm khanċestar. Sŕmas k-i ŝkŕla, siklilŕm, akana sŕm inzinċri, numaj kadi si i diferenca maŝkar amende.

Kraki: Joj, Devl!a, so ŝukar vŕrbe phenes....! Thaj daŝti mothos manqe so kerel kado... inzinċri?

Janko: Te phenav ćaċes, me na xatãrav le phures, kadales si les but love.

Danko: Žanes miŝto ke vi o phuro si barvalo... somnakune danda and-o muj... somnakune taxtaja... ... si les sã so kames.

Pišta: Žanav me so si le phureċa. Na ćajol les ke... sar phenel pes, inklistem andar i komunitċta. Daŝti ovavas lovãri, vaj daŝti bikinavas and-o foro, ke ni interesilas les. Numaj so kadã ni sem laċho lesqere ċhejaqe. O Del te marel man ke na durãrdilŕm murre nãmostar. Orkaj phirdŕm, barikanes phendŕm ke sŕm rrom.

Kraki: Phendãn, phendãn, ta kado na-j dŕsta... Kerdilãn manuŝ forosqoro... kerdãn tut gazo...

Danko: Kadã gazo kerdilãn, ke darandilãn te ċores le ċheja'.

Pišta: Na sŕm me kasavo manuŝ.

Janko: Kado phenav te me! Paruvdilãn, nimaj san sar amende.

Kraki: Averċhandes godŕsares.

Janko: Me phenav te zas palpale., del o iv sa maj zurales.

Danko: Bešas athe khančeste.

Kraki: Murri rromni phenelas ke zanel ke kam lothöl ages.

Janko: Ta voj katar zanel kana lothöl?

Kraki: Dukhalas lan zurales o maškar. Kampel te ingerav lan here.

Pišta: Mišto, te zas amenqe palpale.

Danko: Joj, Devla!, karing si palpale?

Janko: Numaj murro nakh dikhav les, aver vareso khanć... xal les o beng.

Pišta: Te dikhas e vurme kaj miklām, uštāvas pe lende, katar avilām, othe zas (*zan penqe*)

Kraki: Athe nimaj si nič jekh vurma!

Danko: Xasardilām?

Janko: Kadā patāv.

Kraki: Kampel te ingerav le zuvlā khere.

Pišta: Ingeres la', na dara. Numaj te dikhav karing te zas... (*xanzovel pesqoro šero*)

Khelipen – O rodipen le dromesqoro

Kraki: Devla, so šil si!

Janko: Xasardilām, murro phral!

Danko: Murro phral, kampel te ačas athe zikaj disöla.

Pišta: Kam paxosaras.

Janko: Kathe meras.

Kraki: Me kampel te ingerav le rromnā' khere.

Pišta: Arakhas ame vareso.

Danko: So te arakhas, čavale! Bešas athe haj ni zanas so si kothe thaj so si kothe. E, akana sikav amenqe so zanes! Or ni sikilān kadi buki and-o foro?

Pišta: Akana prasas man?

Janko: Phrala, na kempel te aves xolărikon, ta ame paxosaras kathe zi tosara!

Danko: Phendă manqe murro papu jekhvar ke varekana xasardile and-e jekh baro iv. Kerde jekh bari xuv thaj ačhile kothe zikana disilo.

Pišta: Kadaja si i maj lači buki so dašti keras.

Kraki: I maj lači buki? Bari godi si tumen! Me kempel te ingerav khere le zuvlă!

Pišta: Akana i maj bari buki si te na meras ande kadi reki. (*astardöl te xunavel i phuv le vastenča*)

Janko: O Del te marel lan!

Danko: Kana na-j man aver vareso kerimasqe... (*xunavel te ov phuv*)

Kraki: Me naštik ačhovav athe... i zuvli...

Janko: I zuvli si mišto, si k-o tatimos.

Danko: Ke mišto phenes. Thaj vi kadă, voj kam lothöl bi tirro.

Pišta: Av, Kraki, de amen vast, kadă maj tatös jekh cırra.

Danko: Te dikhavas e čerhenja, von sikavenas amenqe o drom.

Pišta (*prasandoj les*): Tu sa numaj e čerhenja drabares?

Danko: Da, naštik te-avas savorre profesorja.

Pišta: Ni me na sôm profesori.

Janko: Numaj vareso sar kado.

Kraki: Mo, Janko, sar si tut lil tradimasqo vaš o vurdon? Tu ni zanes te drabares...

Janko: Zanel mirro čhavo thaj murre unukura... thaj i čhajjerri.

Danko: Akor sas o trajo lačo. Sas amen pakiv.

Kraki: Kames te phenes love.

Danko: Na-j sajekh?

Janko: Te del o beng an' late.

Kraki: Phares si ages le rromenqe.

Danko: Kana na-j buki, na-j mišto; thaj kana kames buki, khonik na del tut.

Janko: O love si tikne, thaj bute zenenqe na perel mišto ke o them del vast le rromen.

Pišta: Na kadala but zene si i problema, o sociàlo politike si i problèma. Ìnke sam dur katar e šànze pala' save mothoven amenqe...

Danko (*prasandoj les*): So kames, Pišta, siklàres amen kadala bukă athe and-i xuv? Ni xatàrav khanć andar kodo so phenes...

Janko: Me xatàrav ke si manuša šansenqa thaj manuša bi šansenqa...

Kraki: Thaj kado si amenqe thodo p-o ćikat dekana avas and-i lumă!

Pišta: Kado na-j ćaćes! Ita, me kamlòm thaj...

Janko (*na mekel lestd e phandel i vòrba*): Kamlăn, kamlăn! Te na ovelas kodo rašaj... sanas vi tu kathe... and-i xuv amenqa...

Pišta: Pala' sar dikhes... (*wardisarel trujal*) Sode maj ovela sikana disòl? Nimaj xatàrav murre punre...

Kraki: So zuralo šil kerdilo!

Danko: Meras zi tosara.

Pišta: Ni meras. Hej, Janko, te na soves! Nimaj phirel o rat ande tute, haj athe meres.

Janko: Devla, naštik te maj miškisarav murre naja.

Scena 4

Gizi: Kampil te zas!

Mari: Bi o Kraki ni zav khatinende!

Gizi: So te mai uzaras, akana avel o ciknorro!

Mari: Kai si kado manuș?

Gizi: Kadă si savorre murșa, ćhen les tuke thai pala' kodo meken tut korkorri.

(*del andre o Jimmy thai i Margit*)

Jimmy: Avilòm...

Margit (*del rigate le Jimmyes*): Tu te zas athar, le murșen na-j len so te keren athe!

Gizi: Mišto sas kaj o Jimmy te ingerel tut akana k-o spitàlo.

Mari: Na!! Na zav te lothăv le murșea avre zuvleaqoro!

Scena 5 (*and-i xuv o Danko, o Kraki, o Pišta. Sute, o Danko izdral*)

Danko: Ai, Devlale, pahosajlôm sa.

Pišta (*uștiel kana șunel o kirlo/glâso le Dankoskoro*): Devla, bare!a, nimaj hatiarav ni murre punre, ni mure vasta. (*dikhel k-o Danko*): Sutăm savorre? Kraki, Janko, uștên opre!

Danko: Murro phral, kadaja na-j pherăs.

Pišta: Kraki, Janko, uștên, na beșen p-o than, phiren.

Janko (*uștiel*): So si, phrala, so si?

Scena 6 (Gizi, Margi, limmy)

Gizi: Mari! Kampel te zas!

Mari: Na, na, na kamav!

Margit: O ciknorro daștik te-avel sa mai sigo.

Mari: Bi o Kraki na zav!

Scena 7

Pišta: Uști, Kraki!

Danko: Phrala, na sov!

Janko: Așunes man? Uști jokhar!

Scena 8

Gizi: Si nevo čormunt.

Margi: Kadaja na-j mišto. Cirde i perdăwa, te na dikhel e ciknorres.

Gizi: Mari, phurde zurales...

Scena 9

Pișta: Phurde, Kraki, phurde!

Danko: Nimaj phurdel.

Janko: Nimaj del iv, daști te zas kere.

Pișta: Kraki, uzarel tut i zuvli!

Danko: O čhormunt sikavel amençe o drom, uști Kraki, te zas, nimaj sov.

Janko: Phral!a, kadava nimaj miškil!

Pișta: Mulo.

Scena 10 (o/ zuvlă)

Margit: Ulilo!

Scena 11 *E murșa vazden le Krakies andar i xuv thaj zan khere.*

Scena 12

Danko: Jimmy, Jimmy, baro nasulimos!

Jimmy: So nasulimos? Kaj si o Kraki?

Danko: O Kraki... o Kraki...

Jimmy: I rromni kerdă lesqe jekh čhavorro, kerdilôm kako, xatăres?

Danko: O Kraki... O Kraki paxosajlo.

Gizi: *(del andre...)* Jimmy!

Jimmy: *(del rigate le Giză, voj perel, del muj, avel paș-o Pișta)* Kraki!!! Tu mudardăn les!... Tu... Tu...

Pișta: *(del vast e Giză te uštěl)* Kadă phiravel pes tuça?

Gizi: *(rove!)* Sostar? Tu sar phiraves tut? Zanes mišto ke me tut kamlôm!

Pișta: Zonav kado.

Gizi: Me daști kerav orso vaś tute. Da' tu...san jekh manuś moràlo! Si ćacimos kadalen, san manuś forosqoro, kerdilǎn gazo! Butzandela (*rovel zurales*)

Piśta: Me ni inklistem nijekhvar andar i komuniteta, numaj aver phenen kadaja buki pala mande... Thaj dikhav ke te tu pakǎs kado...

Gizi: Tu numaj dumazines! Da' kampil vi te sikaves! Xatǎres? Te sikaves!

Piśta: Man varekon vaj vareso... ni me ni zanav so... inkaldǎ man avri kathar. Da' numaj kide kaj te xatǎrav ke maj si vi aver lumǎ. Thaj akana pale xatǎrav kodo vareso vaj varekon... Rovel sadajekh ande mande ... thaj cirdel man palpale kathe...

Gizi: Na, Piśta, tu naśti te maj oves sar amende... Nimaj si drom palpale...

Piśta: I rǒta zal sa angle. Ni aćhol po than. Thaj kaj inklistǒm kathar, na sǒm maj ćirra manuś desar san tu.

Gizi: Na-j ćaćes, san maj but... san maj siklo... thaj kathe na-j tut so te keres tirre z анимаça...

Piśta: Gizi, śun mande! Me lav tut athar.

Gizi: Kames te phenes ke ćores man?

Piśta: Orso ovela, si man sa rat rromano! (*lel e Gigǎ thaj del avri*)